

La missió educativa de la família (2)

Parlar amb els fills de les qüestions que els interessin, donar exemple i no tenir por a influir positivament en les seves vides són alguns dels reptes de l'educació. Publiquem el segon editorial sobre aquest tema en l'àmbit de la família.

17/08/2010

La persona humana es realitza, s'edifica a si mateixa, per mitjà de decisions lliures. Com és sabut, la llibertat no consisteix en la simple

possibilitat de triar una opció o una altra, sinó en la capacitat de ser propietari d'un mateix per dirigir-se al bé veritable. Per això, un aspecte central en l'educació dels fills és precisament formar per a la llibertat, de manera que vulguin fer el bé: és a dir, que el vulguin no només perquè és manat, sinó justament perquè és bo.

Moltes vegades s'educa més amb allò que els fills veuen i experimenten en la llar —un ambient de llibertat, d'alegria, d'afecte i de confiança—, que amb les paraules. Per això, més que transmetre, la missió educativa dels pares consisteix a encomanar aquest amor a la veritat que és la clau de la llibertat [1].

D'aquesta manera, i amb l'ajuda de la gràcia de Déu, els fills creixen amb el desig d'orientar la seva vida cap a aquesta *Veritat* completa, l'única capaç de donar sentit a l'existència i

satisfer els anhels més profunds del cor de l'home.

Amor exigent

Educar per a la llibertat és tot un art, moltes vegades gens fàcil. Com assenyala Benet XVI, «arribem al punt potser més delicat de l'obra educativa: trobar l'equilibri adequat entre llibertat i disciplina. Sense regles de comportament i de vida, aplicades dia a dia també en les coses petites, no es forma el caràcter i no es prepara per afrontar les proves que es trobaran en el futur. Però la relació educativa és sobretot trobada de dues llibertats, i l'educació ben assolida és una formació per a l'ús correcte de la llibertat» [2].

Una premissa útil per afrontar de manera adequada aquesta tasca de conciliar exigència i llibertat és recordar que la fe i la moral cristianes són la clau de la felicitat de l'home. Ser cristià pot ser exigent,

però mai és una cosa opressiva, sinó enormement alliberadora.

L'objectiu és que, des de petits, els fills experimentin a la llar que l'home «no pot trobar la pròpia plenitud si no és en el lliurament sincer de si mateix als altres» [3]. I que una persona que viu plenament la vida cristiana no és una «persona avorrida i conformista, no perd la llibertat. Només l'home que es posa totalment en mans de Déu troba la veritable llibertat, l'amplitud gran i creativa de la llibertat del bé» [4].

La vida cristiana és precisament l'única vida feliç, la única que allibera de l'amargor d'una existència sense Déu. Benet XVI ho afirmava amb gran força a l'inici del seu pontificat: «qui deixa entrar Crist no perd res, res —absolutament res— d'allò que fa la vida lliure, bella i gran. No! Només amb aquesta amistat s'obren les portes de la vida.

Només amb aquesta amistat s'obren realment les grans potencialitats de la condició humana. Només amb aquesta amistat experimentem que és bell i el que ens allibera. Així, avui, jo voldria, amb gran força i gran convicció, a partir de l'experiència d'una llarga vida personal, dir-vos a tots vosaltres, estimats joves: No tingueu por de Crist! Ell no pren res, i ho dóna tot. Qui es dóna a Ell, rep el cent per un» [5].

Per aconseguir això, el primer és que els mateixos pares "mostrin" l'alegria de viure coherentment. ***Els pares eduquen fonamentalment amb llur conducta. Allò que els fills i les filles busquen en el pare o la mare no són pas uns coneixements més amplis que els seus o uns consells més o menys encertats, sinó quelcom de més categoria: un testimoniatge del valor i del sentit de la vida encarnat en una existència concreta, confirmat en***

les diverses circumstàncies i situacions que se succeeixen al llarg dels anys [6].

Els fills han de percebre que la conducta que veuen feta vida en els pares no és un estat d'angoixa, sinó font de llibertat interior. I els pares, sense amenaces, amb sentit positiu, han de "estructurar interiorment" els fills, educar-los per a aquesta llibertat, donant-los raons perquè entenguin la bondat d'allò que se'ls demana, de manera que ho facin seu.

D'aquesta manera s'enforteix la seva personalitat i creixen madurs, segurs i lliures. Aprenen així a viure per sobre de modes, anant a contracorrent, quan sigui necessari. L'experiència mostra que, quan els fills són ja grans, no hi ha res que agraeixin més als pares que aquesta educació lliure i responsable.

Proposar béns alts

Indubtablement, l'amor als fills no té a veure amb observar una suposada —impossible en la pràctica— "neutralitat educativa". D'una banda, cal no oblidar que si els pares no eduquen, ho faran altres. Sempre, però avui potser més que en el passat, la societat, l'ambient i els mitjans de comunicació han exercit una influència notable, que en cap cas és neutra. D'altra banda, actualment hi ha una tendència a ensenyar uns valors acceptables per tots: potser positius però, per descomptat, mínims.

Els pares han d'educar, sense por, en tots els béns que consideren essencials per a la felicitat dels fills. De la insistència dels pares en l'estudi, per exemple, els petits aprenen que l'estudi és un bé important en les seves vides. De la insistència amable dels pares en què es netegin i vagin arreglats, aprenen que la higiene i la presentació no són

coses menyspreables. Però si els pares no insisteixen —acompanyant sempre amb l'exemple, i raonant els perquès— sobre altres qüestions (per exemple, ser sobris, dir sempre la veritat, ser lleials, resar, freqüentar els sagraments, viure la santa puresa, etc.), els fills poden pensar intuïtivament que són béns en desús, que ni tan sols els pares els viuen, o que no s'atreveixen a proposar-los seriosament.

Un punt de vital importància per a aquesta tasca és la comunicació. Una temptació habitual és pensar que "els joves d'ara no els entenc", "l'ambient està molt malament", "abans això no s'hagués permès". La simple argumentació d'autoritat pot servir en algun moment, però acaba mostrant-se sempre insuficient. En l'educació, de vegades cal argumentar amb el premi i el càstig, però sobretot s'ha de parlar de la bondat o maldat dels actes, i del tipus

de vida que aquests actes configuren. D'aquesta manera es facilita també que els fills descobreixin el vincle indissoluble que existeix entre llibertat i responsabilitat.

Raonar amb els fills serà sempre necessari. Sant Josepmaria ho concretava dient que cal arribar a ésser amics dels fills: ***amics als quals es confien les inquietuds, amb qui es consulten els problemes, i dels quals hom espera un ajut eficaç i amable*** [7]. Per aconseguir-ho, cal passar temps junts, escoltar a cadascun a soles, avançar per parlar serenament de les qüestions centrals de les diferents etapes de l'existència: l'origen de la vida, les crisis de l'adolescència, el festeig i, sense cap dubte —perquè és el més important—, la vocació que Déu té prevista per a cada persona.

Com assenyala Benet XVI, «seria molt pobre l'educació que es limités a

donar nocions i informacions, deixant de banda la gran pregunta sobre la veritat, sobretot sobre la veritat que pot guiar la vida» [8]. Els pares no han de tenir por a parlar de tot amb els fills, ni a reconèixer que ells també s'equivoquen, que tenen errors, i que van ser joves: lluny de llevar autoritat, aquesta confiança els fa més aptes per a la seva missió educativa.

El primer 'negoci'

La missió educativa dels pares és una tasca apassionant i una gran responsabilitat. Els pares ***han de comprendre l'obra sobrenatural que implica la formació d'una família, l'educació dels fills, la irradiació cristiana en la societat. D'aquesta consciència de la pròpia missió depenen en gran part l'eficàcia i l'èxit de la seva vida: la seva felicitat [9].***

Ser pares és la primera ocupació. Sant Josepmaria solia dir que els fills són el primer i millor "negoci" dels pares: el negoci de la seva felicitat, del qual tant espera l'Església i la societat. I, de la mateixa manera que un bon professional manté sempre un afany noble d'aprendre i millorar en la seva tasca, s'ha de cultivar el desig d'aprendre i millorar a ser millors esposos, millors pares.

Per fomentar aquest desig, sant Josepmaria va impulsar tantes iniciatives pràctiques que segueixen ajudant a milers de matrimonis en la seva tasca: cursos d'orientació familiar, clubs juvenils, escoles en què els pares són els primers protagonistes, etc.

Ser bons pares és tot un repte. No cal amagar l'esforç que suposa però, amb la gràcia de Déu pròpia del sagrament del matrimoni i l'entrega alegre i enamorada dels esposos, tots

els sacrificis es porten amb gust. L'educació dels fills no és un ofici determinat per la sort o per l'ambient, sinó per l'amor. Amb aquest amor, els pares poden adreçar-se amb tota confiança a Déu, *de qui rep el nom tota família, tant al cel com a la terra* [10], perquè protegeixi la llar familiar i cobreixi amb les seves benediccions els fills.

M. Díez

[1] Cf. Jn 8, 32.

[2] Benet XVI, Missatge a la diòcesi de Roma sobre la tasca urgent de l'educació, 21-I-2008.

[3] Conc. Vaticà II, Const. past. *Gaudium et spes*, n. 24.

[4] Benet XVI, Homilia, 8-XII-2005.

[5] Benet XVI, Homilia al Solemne Inici del Ministeri Petrí, 24-IV-2005.

[6] Sant Josep maria, *És Crist que passa*, n. 28.

[7] *ibídem*, n. 27.

[8] Benet XVI, Missatge a la diòcesi de Roma sobre la tasca urgent de l'educació, 21-I-2008.

[9] *Converses*, n. 91.

[10] *Ef* 3, 14.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/la-missio-
educativa-de-la-familia-2/](https://opusdei.org/ca-ad/article/la-missio-educativa-de-la-familia-2/) (11/04/2025)